

ring af deres reelle kompetencer, for hvis stadig mere efter- og videreuddannelse foregår uformelt internt i virksomhederne, risikerer man at låse folk, at baste og binde dem fast til den virksomhed, hvor deres uformelle uddannelse er hjemmehørende. Og derfor er muligheden for at få beskrevet sin reelle kompetence helt afgørende, hvis vi fortsat skal have et fleksibelt arbejdsmarked.

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Der er over en million ufaglærte i den danske arbejdsstyrke. Det svarer til over en tredjedel af hele den samlede arbejdsstyrke. Over halvdelen af de ufaglærte har aldrig nogen sinde prøvet at være på efteruddannelse, og ufaglærtets uddannelsesniveau er samlet set faldende. Dertil kommer, at de danske KAD-kvinder er blandt Europas mindst efteruddannede, og det synes jeg er den udfordring, vi står over for, når snakken går om voksen- og efteruddannelse.

Jeg kunne selvfølgelig sige meget dårligt om denne her regering, det ville ikke være overraskende, men en af de ting, jeg skal nævne i denne her sammenhæng, er, at man er meget lidt villig til at investere i uddannelse. Bare for at nævne et par eksempler på det vil jeg sige, at muligheden for at få uddannelse, når man er arbejdsløs, er blevet beskåret, den fri ungdomsudannelse er blevet fjernet, og skolepraktikken er blevet skåret så voldsomt, at vi kan se frem til, at endnu færre unge kan få en praktikplads. Og så er brugerbetalingen på undervisningscentre steget.

Jeg synes altså, at der er nok at tage fat på, når vi på et eller andet tidspunkt om forhåbentlig ikke så længe får væltet denne her regering, men jeg mener så heller ikke, at den tidligere regering satsede nok på efteruddannelsesområdet.

Som alle ordførerne her i salen siger, så er Danmark jo et land, der lever af viden, der lever af faglig kundskab og af evner og et højt uddannelsesniveau. Og derfor er uddannelse og efteruddannelse fuldstændig centralt, hvis der skal være råd til fremtidens velfærd. Men efter- og videreuddannelse er jo også centralt for den enkelte person, fordi man alt andet lige har nemmere adgang til arbejdsmarkedet, hvis man har uddannelse i baglommen.

I Enhedslisten går vi ind for følgende principper på efter- og videreuddannelsesområdet: Vi vil have, at det skal være normen, at folk efter- og videreuddanner sig i stedet for som i dag undtagelsen. Og det kræver, at alle skal have ret

til uddannelse. I forbindelse med vores årsmøde, som ligger her om 3 uger, har vi tænkt os at præsentere en samlet plan for hele efter- og videreuddannelsesområdet, og den ser vi selvfølgelig frem til at diskutere med resten af Folketingets partier.

Af den plan vil det bl.a. fremgå, at vi kræver, at al efter- og videreuddannelse skal være gratis, altså at al brugerbetaling afskaffes. Vi mener, man skal opfatte efter- og videreuddannelse som en nødvendig investering i fremtidens samfund og i den enkelte samfundsborger, vi kræver, at efter- og videreuddannelse skal være tilgængelig i alle afkroge af landet, så det ikke er transporttiden, der forhindrer folk i at tage efter- og videreuddannelse, og så mener vi i øvrigt, at der på alle danske arbejdspladser skal oprettes et uddannelsesudvalg, at alle arbejdsgivere skal være forpligtet til at udarbejde en uddannelsesplan for arbejdspladsen, og at ledige skal have ret til uddannelse i stedet for at sendes i perspektivløs aktivering.

Kl. 12.30

Vi må konstatere, at i dag giver efteruddannelsessystemet ikke tilstrækkelig gode tilbud til de ufaglærte. Jeg skal nævne, at 75 pct. af deltagerne på AMU-kurserne har en eller anden form for erhvervsuddannelse i forvejen, og 80 pct. af deltagerne på åben uddannelse har en eller anden form for erhvervsuddannelse i forvejen. Det er efteruddannelsessystemer, der som udgangspunkt faktisk er skabt primært til de ufaglærte, men det er altså ikke de ufaglærte, der primært bruger dem.

Tendensen er, at de ufaglærte kommer til at stå først i arbejdsløshedskøen. Jeg mener, det er her, fremtidens udfordring ligger, og jeg er meget spændt på at høre, hvordan debatten bliver ført videre.

Bodil Kornbek (KD):

Efteruddannelse er et væsentligt element i hele ideen om den livslange læring. Hele uddannelsesforståelsen har jo flyttet sig de senere år, uddannelse kan ikke længere betragtes som et afsluttet forløb. I industrisamfundet var målet med uddannelse primært at forbedre et individs formelle kvalifikationer, mens målsætningen i vidensamfundet i højere grad er et spørgsmål om at skabe grobund for den enkeltes motivation og engagement, således at livslang læring kan forekomme.

Det formelle uddannelsessystem har ikke længere patent på læring. Livslang læring nød-